

« 09 » феврал 2022 й

«TRANSYO'LQURILISH SURXON MAGISTRAL» МЧЖнинг ички аудит хизмати учун
ТЕХНИК ТОПШИРИҚ

Ички аудит хизмати - мазкур тегишли қонун талабларини ҳисобга олинган ҳолда «TRANSYO'LQURILISH SURXON MAGISTRAL» МЧЖ кенгашининг қарори билан ташкил этиладиган қорхонанинг ички аудитни амалга оширадиган таркибий бўлинмаси ҳисобланади.

Ички аудит хизматининг асосий вазифаси

«TRANSYO'LQURILISH SURXON MAGISTRAL» МЧЖ Қузатувчи кенгашини ишончли ахборот билан таъминлаш ва ички аудит амалга оширилиши натижалари бўйича жамият фаолиятини такомиллаштиришга дойр таклифларни тайёрлаш; ички аудит жараёнида аниқланадиган камчиликларни бартараф этиш юзасидан жамият бошқарув органига тавсияларни тезкорлик билан киритиш, уларнинг бартараф этилишини назорат қилиш.

Иил давомида жамиятнинг қузатувчи кенгаши томонидан тасдиқланадиган режага мувофиқ мазкур Ички аудит Низомнинг 12-бандида кўрсатилган йўналишлар бўйича тегишли текширишлар ўтказиш йўли билан ички аудитни амалга ошириш (ҳар чоракда ва ҳисобот йили якунлари бўйича);

тузиладиган хўжалик шартномаларининг қонун ҳужжатларига мувофиқлиги юзасидан экспертиза ўтказиш; бухгалтерия ҳисобини юритишда ва молиявий ҳисоботни тузишда қорхонанинг таркибий бўлинмаларига методик ёрдам бериш, уларга молия, солиқ, банк қонунлари ва бошқа қонун ҳужжатлари масалалари бўйича маслаҳатлар бериш; техник топшириқларни ишлаб чиқишда, аудиторлик ташкилотларининг таклифларини баҳолашда ҳамда аудиторлик текширишларини ўтказиш учун аудиторлик ташкилотини танлашда тавсияларни тайёрлашда қорхонанинг қузатувчи кенгашига кўмаклашиш.

Ички аудит хизматининг ҳуқуқ ва мажбуриятлари

Ички аудит хизмати қуйидаги ҳуқуқларга эга, яъни:

ички аудитни амалга ошириш давомида пайдо бўладиган масалалар бўйича жамиятнинг ҳужжатларини (раҳбарнинг буйруқлари, фармойишлари, бошқарув органлари қарорлари, маълумотномалар, ҳисоб-китоблар, зарур ҳужжатларнинг тасдиқланган нусхалари ва бошқа ҳужжатларни), қорхона мансабдор ва масъул шахсларидан оғзаки ва ёзма тушунтиришлар олиш;

ички аудитни ўтказишга кўмаклашиш учун қорхонанинг тегишли мутахассисларини жалб этиш.

Ички аудит хизмати қуйидагиларга мажбур:

ички аудитни амалга оширишда Ички аудит тугрисидаги Низом ва бошқа қонун ҳужжатлари талабларига риоя қилиш;

Ички аудит тугрисидаги Низомнинг 13-18-бандларида белгиланган талабларга мувофиқ ҳисоботлар тузиш;

молия ва статистика ҳисоботи кўрсаткичларининг ишончлилигини текшириш; ички аудитни амалга оширишда олинган ахборотнинг махфийлигига риоя қилиш;

қорхонага унинг мансабдор шахслари ва бошқа ходимлари томонидан зарар етказилганидан далолат берувчи ҳолатлар аниқланган тақдирда бу ҳақда дарҳол қорхонанинг қузатувчи кенгашига хабар бериш ва аудиторлик ҳисоботида тегишли ёзувни қайд этиш;

активларни ҳатловдан ўтказишда ва қонунда белгиланган тартибда унинг ўз вақтида амалга оширилишини назорат қилишда иштирок этиш.

Ички аудит хизмати қонун ҳужжатларига ва қорхонанинг таъсис ҳужжатларига мувофиқ бошқа мажбуриятларга ҳам эга бўлиши мумкин.

Қуйидагилар ички аудит хизмати мустақил ҳисобланади. қорхона қузатувчи кенгашига бевосита бўйсунмиш.

Ички аудит ўтказишга ва уни ўтказиш натижалари

бўйича йиғма ҳисобот тузишга қуйиладиган талаблар тасдиқланган бизнес-режа бажарилишини; корпоратив бошқариш принципларига риоя қилинишини;

бухгалтерия ҳисоби ва молиявий ҳисобнинг ҳолатини; солиқлар ва йиғимлар тўғри ҳисоблаб чиқилиши ва тўланишини; молия-хўжалик фаолиятини амалга оширишда қонун ҳужжатларига риоя этилишини; активларнинг ҳолатини;

Қузатувчи кенгаш томонидан жамият ихтисосидан келиб чиқиб қонун ҳужжатларига мувофиқ текширишни ўтказишнинг бошқа йўналишлари белгиланиши мумкин.

Ўтказилган текширишлар натижалари бўйича бевосита уни ўтказган ички аудит томонидан имзоланадиган тегишли ҳисоботлар тузилади.

Яъни:

- а) бизнес-режа бажарилишини текшириш натижалари тўғрисидаги ҳисобот қуйидагиларни ўз ичига олиши керак: унинг бажарилишининг миқдор ва сифат кўрсаткичлари таҳлили; унинг бажарилиши таъминланмаган тақдирда айбдор мансабдор шахслар шахсан кўрсатилган ҳолда аниқланган сабаблар баёни;

б) корпоратив бошқариш принципларига риоя қилишни текшириш натижалари тўғрисидаги ҳисобот куйидагиларни ўз ичига олиши керак:

корхона бошқарув органлари томонидан қабул қилинадиган қарорларнинг самаралилиги, унинг қатнашчилари (муассислар)нинг қонуний ҳуқуқ ва манфаатларига риоя этилиши таҳлили;

корпоратив бошқариш соҳасида қонун ҳужжатлари бузилиши ҳолатлари баёни (таъсис ҳужжатларига риоя қилиш, умумий йиғилишлар ва корхона бошқарув органлари мажлислари ўтказилиши, дивидендлар тўғри ҳисобланиши ва ўз вақтида тўланиши ва ҳоказолар);

в) корхонанинг бухгалтерия ҳисоби ва молия ҳисоботи ҳолатини текшириш натижалари тўғрисидаги ҳисобот куйидагиларни ўз ичига олиши керак:

бухгалтерия ҳисобини юритиш ва молия ҳисоботини тузишнинг белгиланган тартибига риоя қилинишини баҳолаш; аниқланган бухгалтерия ҳисоботини юритиш ва молиявий ҳисоботни тайёрлашнинг белгиланган тартиби бузилишининг тавсифи;

г) солиқлар ва йиғимлар тўғри ҳисобланиши ва тўланишини текшириш натижалари тўғрисидаги ҳисобот куйидагиларни ўз ичига олиши керак:

тузилган ва тегишли органларга тақдим этилган солиқлар ва йиғимлар ҳисоб-китоби тўғрилигини баҳолаш; солиқлар ва йиғимларни ҳисоблаш ва тўлашнинг белгиланган тартиби бузилиши ҳолатларини, солиқ солинадиган базани белгилашда четга чиқишларни баён қилиш;

д) молия-хўжалик операцияларини амалга оширишда корхона томонидан қонун ҳужжатларига риоя қилинишини текшириш натижалари тўғрисидаги ҳисобот куйидагиларни ўз ичига олиши керак:

жамият томонидан амалга оширилган молия-хўжалик операцияларининг қонун ҳужжатларига мувофиқлигини баҳолаш;

ички аудит давомида аниқланган жамият томонидан амалга оширилган молия-хўжалик операцияларининг қонун ҳужжатларига номувофиқлигини баён қилиш;

е) ички назоратнинг ҳолатини текшириш натижалари тўғрисидаги ҳисобот куйидагиларни ўз ичига олиши керак:

ички назорат тизимини ва унинг фаолият кўрсатишидаги мавжуд камчиликларни баён этиш;

корхона таркибий бўлинмаларидаги ижро интизомининг ҳолати тўғрисидаги маълумотлар, унинг аниқ ходимлари ишидаги мавжуд камчиликлар.

Активларнинг ҳолатини текшириш натижалари активларни хатловдан ўтказишнинг асосланишини ҳамда уларнинг ҳаракати, амалда мавжудлиги ва сақланиши тўғрисидаги маълумотларни ўз ичига олиши керак.

Шунингдек ўтказиладиган текширишлар бўйича барча ҳисоботларда корхона ижро этувчи органи ва унинг таркибий бўлинмалари фаолияти баҳоланишини, аниқланган четга чиқишлар вақонунни бузишларни бартараф этишга дойр тавсияларни, тасдиқлайдиган ҳужжатларнинг тўлиқ пакетини ўз ичига оладиган якуний қисм бўлиши керак.

Ўтказилган ички аудит якунлари бўйича, мазкур Ички аудит хизмати тўғрисидаги Низомнинг 12 ва 13- бандларига мувофиқ, ички аудит томонидан имзоланадиган йиғма ҳисобот тузилади.

Йиғма ҳисобот: таҳдидий қисми; якуний қисми; тасдиқлайдиган ҳужжатларнинг тўлиқ пакетини ўз ичига олиши керак.

Ҳисоботнинг якуний қисми:

корхонанинг ижро этувчи органи ва таркибий бўлинмалари фаолиятига, шунингдек ликвидлигига умумий баҳони; аниқланган четга чиқишлар ва қонунни бузишларни бартараф этиш бўйича ички аудит хизматининг тавсияларини ҳамда корхонанинг молия-хўжалик фаолияти самарадорлигини оширишга, корпоратив бошқаришни такомиллаштиришга дойр умумлаштирилган тақлифларни ўз ичига олиши керак.

Йиғма ҳисобот ички аудит якунлангандан кейин 10 кун мобайнида тугалланиши зарур.

Йиғма ҳисоботлар бевосита корхонанинг қузатувчи кенгашига унинг қўриб чиқиши ва кейинчалик тасдиқдаши учун тақдим этилиши керак. Ҳисоботлар нусхалари тасдиқлангандан кейин корхона ижро этувчи органига тақдим этилиши керак.

Корхонанинг ижро этувчи органи ички аудит натижасида аниқланган камчиликларни бартараф этиш чора-тадбирларини қўриши шарт.

Ички аудит хизмати текшириш давомида аниқланган қонун бузилишларини бартараф этиш, шунингдек умуман корхонанинг молия-хўжалик фаолияти самарадорлигини ошириш бўйича чора-тадбирларнинг ўз вақтида ва зарур даражада бажарилиши устидан назорат ўрнатиши керак.

Ички аудит жавобгарлиги.

Ички аудит хизмати:

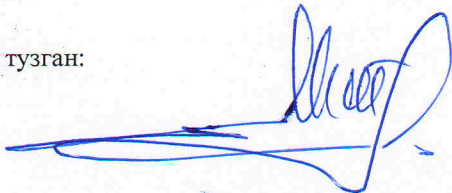
ўзи ўтказган текширишлар натижалари бузиб кўрсатилганлиги;

уларга тақдим этилган ёки улар томонидан хизмат вазибаларининг бажарилиши муносабати билан уларга маълум бўлган корхонанинг сирини ташкил этадиган ахборотнинг махфийлигига риоя қилинмаганлиги; олинган ҳужжатларнинг сақланиши ва қайтарилиши таъминланиши учун жавоб берадилар.

Ички аудит хизмати аудиторлик текширишлари давомида аниқланган қонунни бузишларни бартараф этиш ва корхонанинг молия-хўжалик фаолияти самарадорлигини ошириш юзасидан қўрилган чора-тадбирларга баҳо берилиши учун жавоб беради.

Корхонанинг қузатувчи кенгаши ҳар чоракда ички аудит хизматининг текширишлар натижалари тўғрисидаги ҳисоботини эшитади, аниқланган камчиликларни бартараф этиш ва корхонанинг молия-хўжалик фаолияти самарадорлигини ошириш юзасидан чора-тадбирлар қўради.

Режа топшириқни тузган:
Иктисодчи

М.Тоштемиров